

**REGULERING AV FISKET ETTER ROGNKJEKS I
NORDLAND, TROMS OG FINNMARK I 2018**

Fiskeridirektøren har forelagt forslaget til regulering av fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark i 2018 for Sametinget, som ledd i gjennomføringen av konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og statlige myndigheter.

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre maksimalkvoten på 4 000 kg utilvirket rognkjeksrogn i 2017.

Som følge av en økning i henvendelser knyttet til uttak av rognkjeks til bruk enten til oppdrett eller som rensefisk i oppdrettsanlegg har Fiskeridirektoratet kontaktet Havforskningsinstituttet for å undersøke om dette medfører en slik belastning på rognkjeksbestanden at reguleringen bør endres. Fiskeridirektoratet ba også Havforskningsinstituttet om å se på behovet for å utvide reguleringen til å gjelde hele landet, og til også å omfatte rognkall. Tilbakemeldingen fra Havforskningsinstituttet tilsier at det pr. i dag ikke er behov for endringer av reguleringen. Fiskeridirektøren foreslår derfor en videreføring av reguleringsopplegget fra 2017 til 2018.

Fiskeridirektøren ber om innspill fra reguleringsmøtet på om det som en prøveordning skal innføres en dispensasjonsadgang i forskrift om regulering av rognkjeks i 2018 fra maskestørrelsesbestemmelsen i utøvelsesforskriften § 23.

2 FISKET ETTER ROGNKJEKS I 2017

2.1 OPPSUMMERING AV FISKET

Fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark var i 2017 regulert med maksimalkvoter på inntil 4 000 kg utilvirket rognkjeksrogn. Deltakervilkårene fra 2016 ble videreført for åpen og lukket gruppe i 2017.

Tabell 1 viser utviklingen i fangst og deltakelse i perioden 2008-2017. Tabellen tar kun for seg fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag. Fangst av levende rognkjeks er holdt utenfor.

Tabell 1: Utviklingen i fangst og deltakelse i fisket etter rognkjeks i årene fra 2007 til 2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tilvirket rogn (t)	53	39	73	46	38	27	0	6	0	1
Utilvirket rogn (t)	625	377	288	123	117	113	14	45	65	99
Totalt fersk rårogn (t) ¹	690	425	378	180	163	147	14	52	65	100
Rund vekt (t) ²	4 625	2 844	2 536	1 205	1 035	982	92	349	434	637
Antall fartøy	368	343	296	174	133	77	10	32	28	55

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister, konsesjons- og deltagerregister per 26.09.17.

De siste årene har deltagelsen i fisket etter rognkjeks vært sterkt nedadgående, i 2014 var det kun 10 fartøy som deltok. En vesentlig grunn til lav deltagelse har vært at kjøperne ikke ville kjøpe rogn på grunn av importørenes krav om miljømerking. I 2017 har det deltatt 55 fartøy, dvs. en nesten dobling fra året før. Dette skyldes nok i hovedsak økt etterspørsel fra kjøpere som følge av signaler tidlig i sesongen om en snarlig MSC-sertifisering med tilbakevirkende kraft. Ifølge Norges Råfisklag har det i 2017 vært 12 kjøpere av rårogn, mot fem året før. Det har videre vært 4 kjøpere som har kjøpt levende rognkjeks og rognkall til oppdrett. Disse har vært lokalisert på Nordmøre, Nord-Trøndelag, Troms og Finnmark. Råfisklaget melder om at det har vært varierende tilgjengelighet på feltene. Det har vært brukbart fiske i Lofoten, Vesterålen, Senja og Vannøya, mens det har vært dårlig fiske i Loppa.

Noen aktører har de siste årene prøvd å eksportere biprodukt av rognkjeks til Kina. Dette krever at rognkjeks sløyes på samme måte som annen fisk, blir frosset inn og eksportert til Kina. Det er ikke eksportert biprodukter til Kina i 2017, men råfisklaget melder om at det er aktuelt å prøve til neste år.

Ifølge Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 26. september har et fartøy levert tilvirket rogn i 2017, fartøyet leverte 7 tønner med rogn. Tabell 2 viser minstepriser og gjennomsnittspriser for rogn for årene 2008-2017.

Tabell 2: Minstepriser og gjennomsnittspriser for rogn for årene 2007-2017

	Minstepriser (kr)		Gjennomsnittspriser (kr)	
	Utilvirket rogn kg ³	Tilvirket rogn tønne	Utilvirket rogn kg ³	Tilvirket rogn tønne
2008	26,75	3 750	27,01	4 319
2009	28,75	4 100	28,79	4 896
2010	35,50	5 000	36,36	7 055
2011	39,00	5 600	39,96	8 985
2012	41,00	7 000	43,25	7 727
2013	30,00	4 500	30,00	4 465
2014	31,50	4 700	32,54	Ingen salg
2015	31,50	4 700	31,50	4 700
2016	31,50	4 700	31,50	Ingen salg
2017	34,00	4 700	34,95	4 700

Kilde: Norges Råfisklag per 11.10.17.

¹ Summen av utilvirket rogn (rårogn) = tilvirket rogn omregnet til utilvirket rogn (omregningsfaktor 130/105) + utilvirket rogn.

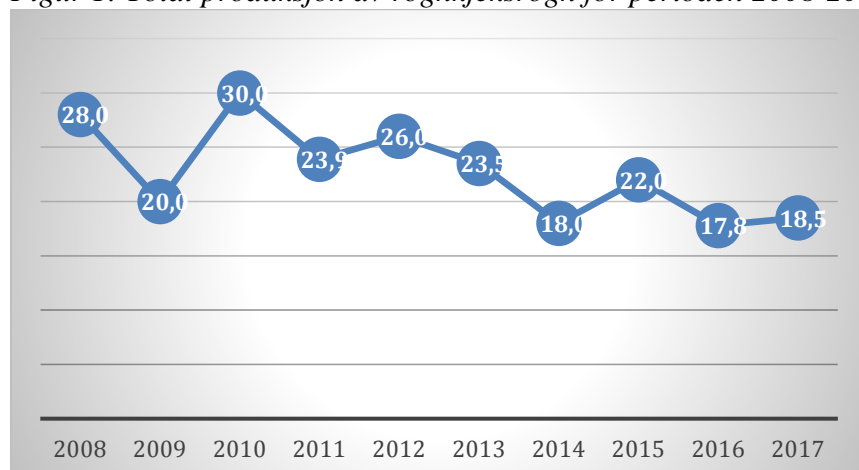
² Tonn rundvekt inkluderer også fangst av rognkall. Omregningsfaktoren fra utilvirket rognkjeksrogn til rundvekt er 6,7

³ Minsteprisen og gjennomsnittspris for utilvirket rogn er oppgitt i liter i 2001-2005. Etter 2005 er prisen oppgitt i kg.

Minsteprisen på utilvirket rogn økte i 2017 med 2,50 kr. Minsteprisen på tilvirket rogn per tønne har vært uendret fra og med 2014. I 2015 og 2016 var gjennomsnittsprisen på utilvirket rogn per kg lik minstepris.

Figur 1 viser den samlede produksjonen av rognkjeksrogn for Island, Grønland, New Foundland, Danmark og Norge i perioden 2008-2017.

Figur 1: Total produksjon av rognkjeksrogn for perioden 2008-2017 (1000 tønner)

Kilde: Norges Råfisklag

Ifølge Norges Råfisklag har markedet de siste årene hatt en årlig etterspørsel på ca. 20 000 tønner. Island har hatt en reduksjon i antall tønner, fra 12 152 tønner i 2015 til ca. 8 700 tønner i 2017. Grønland sin produksjon har økt i 2017. I 2015 lå produksjonen på ca. 7 400 tønner, i 2016 på ca. 6 000 tønner og i 2017 på ca. 8 500 tønner. Den norske produksjonen økte fra 375 tønner i 2015 til 460 tønner i 2016 og til 650 tønner i 2017. New Foundland, Sverige og Danmark har hatt en lav produksjon de siste årene.

Tabell 3 viser fangst fordelt på fartøylengde i perioden 2012-2017.

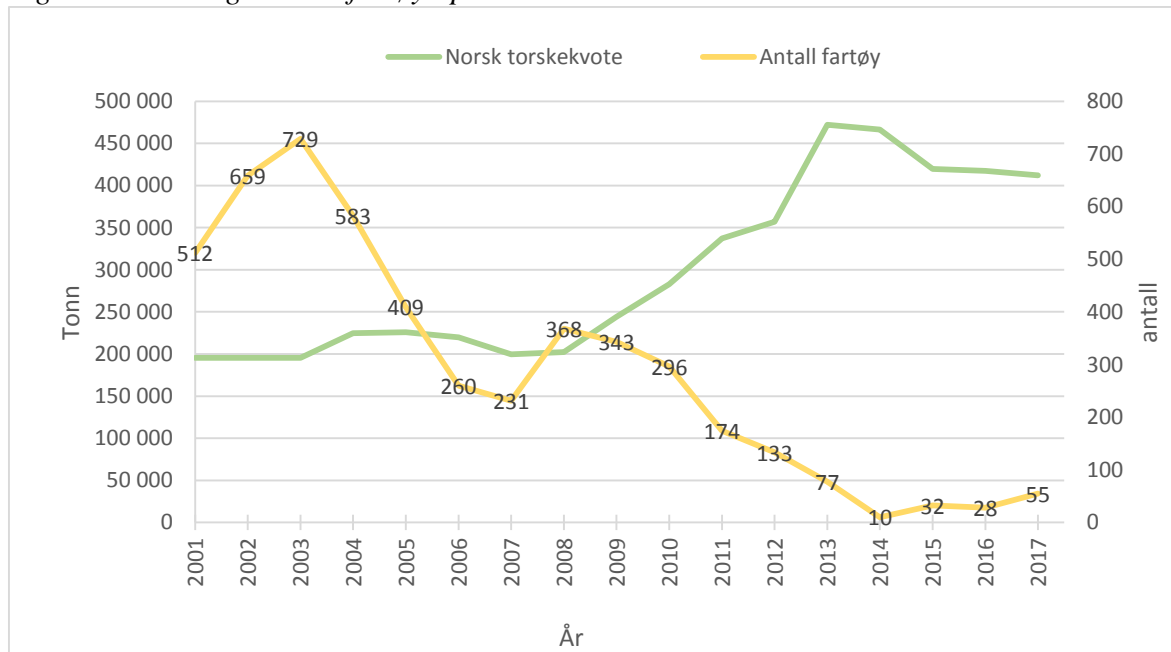
Tabell 3: Fangst fordelt på fartøy (lengdefordeling) i perioden 2012 – 2017

	2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)
Under 7 m	33	250	21	269	1	3	9	118	3	52	11	139
07- 9,9 m	33	213	25	327	5	50	9	115	7	124	16	171
10-12,9 m	60	492	27	341	4	39	10	73	17	258	25	281
13-19,9 m	5	76	2	40	0	0	3	42	0	0	2	43
Over 20 m	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Ikke oppg.	2	4	1	5	0	0	1	1	0	0	1	4
Sum	133	1035	77	982	10	92	32	349	28	434	55	637

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister, konsesjons- og deltagerregister per 06.10.17.

Figur 2 er en grafisk fremstilling over utviklingen i antall deltakende fartøy i perioden 2001-2017, samt svingninger i norsk torskekvote.

Figur 2: Utvikling i antall fartøy i perioden 2001-2017

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister, konsesjons- og deltagerregister per 26.09.17.

I 2003 hadde deltakelsen en topp med hele 729 fartøy som fisket rognkjeks. Siden da har aktiviteten sunket med unntak av en liten økning i 2008 og en marginal økning i 2015. I 2008 deltok det flere fartøy på grunn av høyere maksimalkvoter, større etterspørsel etter rognkjeksrogn, samt at mange fartøy var ferdige med torskekvoten da rognkjeksfisket startet. Selv om stor etterspørsel i 2010 og 2011 førte til at minsteprisen på slutten av sesongene nærmest ble doblet per tønne tilvirket rogn, var det kraftig nedgang i deltagelsen og levert kvantum. Årsaken til dette knyttes til dårlig vær, dårlig tilgjengelighet, samt at deler av flåten prioriterte å fiske torsk fremfor rognkjeks. I 2012 var minsteprisene høyere enn på mange år, likevel fortsatte nedgangen. I 2013 gikk deltagelsen ytterligere ned, blant annet på grunn av høye torskekvoter og erfaringen med usikkerhet i markedet og prispress på slutten av sesongen i 2012. Fisket var variabelt, men det var godt fiske på to av de viktigste områdene. Siden 2014 har det vært interesse blant fiskerne men kjøperne ville ikke kjøpe rogn på grunn av importørens krav om miljømerking. Prosessen med MSC-sertifiseringen (se kapittel 2.2) det siste året har nok ført til økt etterspørsel og dermed flere deltagende fartøy i 2017.

2.2 MSC-SERTIFISERING

De siste årene har det vært et stort krav fra det europeiske markedet om miljøsertifisering av rogn fra rognkjeks, da spesielt fra det svenske markedet som også er det største. Som tidligere nevnt har dette fått store konsekvenser for det norske rognkjeksfisket.

Det er veldig kostnadskrevenende å sertifisere en så marginal bestand som rognkjeks. Norges Råfisklag anslo tidlig i prosessen at kostnaden ville ligge i størrelsesorden en halv til en million kroner. Vanligvis går Norges Sjømatråd, salgslag og næringsorganisasjoner sammen

om å finansiere søknaden for de fiskeriene dette gjelder, men siden dette fiskeriet er så marginalt har dette skapt en del utfordringer. MSC-sertifisering av rognkjeks ble vurdert i fellesgruppen for miljødokumentasjon, en gruppe opprettet av fiskerinæringen. Fellesgruppen bestod av representanter fra Sjømat Norge, Norges Sjømatråd, Norges Råfisklag, Norges Sildesalgslag, Norges Fiskarlag, Fiskebåt og Fiskekjøpernes Forening.

Det ble så gjennomført en anbudsrunde blant akkrediterte sertifiseringsbyrå som utfører sertifiseringen med spørsmål om en forenklet ordning. Dette var imidlertid ikke mulig, rognkjeks måtte dermed gjennom samme sertifiseringsprosess og kostnad som de store fiskeslagene. For å gjøre arbeidet mer kostnadseffektivt ble det bestemt å sertifisere rognkjeks sammen med lange og brosme.

Norges Råfisklag sa seg villig til å dekke en tredjedel av kostnadene og finansieringen kom på plass sommeren 2016 med hjelp av Norges Sjømatråd, Troms Fylkeskommune og Sametinget. Sertifiseringsarbeidet ble startet høsten 2016.

I mars 2017 ble det formidlet fra Marine Stewardship Council at rogn fisket etter 1. mars 2017 kunne lagres for så omsettes med miljøsertifikat når sertifiseringen var ferdig i løpet av sommeren/tidlig høst 2017.

Rognkjeks, brosme og lange ble MSC-godkjent 9. oktober då. med tilbakevirkende kraft som innebærer at fangst fra og med 1. mars i år nå kan selges som MSC-godkjent. Ifølge Norges Råfisklag har MSC endret standarden til å inneholde flere krav til utøvelsen av fisket. Rognkjeks, lange og brosme er de første fiskeriene som er blitt godkjent iht. ny standard.

3 BRUK AV ROGNKJEKS INNENFOR HAVBRUK

Fiskeridirektoratet har de siste årene, som følge av bruk av rognkjeks (kjeks og kall) til å bekjempe lakselus, sett et større uttak av rognkjeks og rognkall over hele landet. Bakgrunnen for interessen for bruk av rognkjeks til å bekjempe lakselus, er at berggyllt og bergnebb er svært temperaturfølsomme og derfor mindre egnet til bruk i Nord-Norge. Disse to artene blir derfor i hovedsak brukt fra Trøndelag og sørover. Forsøk viser at rognkjeks aktivt beiter på lus i temperaturer ned mot 4 grader.

Stadig flere oppdrettsanlegg har tatt i bruk rognkjeks for å bekjempe lakselus. Oppdrettsanleggene bruker rognkjeksengel på ca. 7 cm. For å produsere yngel bruker man villfanget kjeks og kall som stamfisk. Oppdrettere av rognkjeks ønsker å levere yngel hele året. Det er da behov for tilgang på stamfisk hele året, noe som har ført til at Fiskeridirektoratet har mottatt flere søknader om fangst av rognkjeks utenom fangstperioden. Direktoratet har også mottatt søknad om dispensasjon fra bestemmelsen om maskestørrelse i rognkjeksgarn, se kapittel 6.

Tabell 4 viser fangst av levende kall og kjeks (kg) til bruk i oppdrett fordelt på salgslag for de tre siste årene.

Tabell 4: Fangst av levende kall og kjeks (kg) til bruk i oppdrett fordelt på salgslag for årene 2015–2017

	Salgslag	2015		2016		2017	
Rognkall	Norges Råfisklag	550	65,0 %	484	10,3 %	697	32,6 %
	Skagerakfisk S/L	296	35,0 %	4 204	89,7 %	1 442	67,4 %
Totalt rognkall		846	100,0 %	4 688	100,0 %	2 139	100,0 %
Rognkjeks	Norges Råfisklag	1 222	76,4 %	2 714	50,4 %	2 994	73,9 %
	Skagerakfisk S/L	318	19,9 %	2 666	49,6 %	1 060	26,1 %
	Vest-Norges Fiskesalslag	59	3,7 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Totalt rognkjeks		1 599	100 %	5 380	100 %	4 054	100 %
Totalsum		2 445		10 068		6 193	

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister, konsesjons- og deltagerregister per 06.10.17

Tabellen viser at det meste av kjekskvantumet blir omsatt gjennom Norges Råfisklag, men at man ser en endring når det gjelder rognkall der Skagerrakfisk nå står for en større andel enn i 2015. Man vil imidlertid forvente en ytterligere økning av kvantum i 2017 da dette fiskeriet ennå ikke er ferdig.

Ifølge Fiskeridirektoratets Akvakulturregister var det den 13. oktober 2017 registrert totalt 41 aktører (kommersielle tillatelser) som tilsammen har 72 tillatelser til å drive oppdrett av rognkjeks (stamfisk, settefisk og matfisk). Ifølge statistikk for akvakultur solgte 10 selskap i 2013 totalt 1,9 millioner rognkjeks til en verdi av 27,7 millioner kroner, mens totalt 11 selskap i 2014 solgte ca. 3,5 millioner rognkjeks til en verdi av 52,9 millioner kroner. Totalt 17 selskap solgte 13,4 millioner rognkjeks til en verdi av 237,5 millioner kroner i 2015. I 2016 ble det solgt 15,2 millioner rognkjeks til en verdi av kr 275,4 millioner kroner av totalt 17 selskap. Tall for 2016 er foreløpige. Fiskeridirektoratet har ikke opplysninger for 2017.

Økning i henvendelser knyttet til uttak av rognkjeks (kjeks og kall) til bruk i oppdrett har medført at Fiskeridirektoratet høsten 2017 kontaktet Havforskningsinstituttet for å undersøke om dette medfører en slik belastning på rognkjeksbestanden at reguleringen bør endres. Fiskeridirektoratet ba Havforskningsinstituttet om å se på behovet for å utvide reguleringen til å gjelde hele landet, og til også å omfatte rognkall.

Fiskeridirektoratet ba videre om en betraktning vedrørende mulige konsekvenser av å åpne for dispensasjon fra bestemmelsene om maskestørrelse i rognkjeksgarn i forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 23. Sentrale spørsmål er om det vil bli økt risiko for bifangst av rognkjeks og andre arter og hvor stort vil dette problemet i så fall være. Dette er drøftet i eget punkt, kapittel 6.

4 BESTANDSUTVIKLING

Ifølge Havforskningsinstituttet har rognkjeksbestanden økt siden 2010. Antall rognkjeks i Norskehavet har vært stabilt siden 2010 og fiskepresset er fremdeles lavt.

På den bakgrunn er Havforskningsinstituttet sin anbefaling som tidligere år at man ikke skal overskride et samlet uttak på ca. 400 tonn rå rogn. Så lenge man holder seg innenfor dette

kvantumet forventes det en fortsatt høy bestand i årene fremover, for ytterligere informasjon se vedlagte notat fra Havforskningsinstituttet.

5 REGULERINGSTILTAK I 2018

Fiskeridirektoratet viser til kapittel 3 om bruk av rognkjeks innenfor havbruk, og kapittel 4 om bestandssituasjonen til rognkjeksbestanden.

5.1 EN EVENTUELL UTVIDING AV NÅVÆRENDE REGULERING AV FISKET ETTER ROGNKJEKS I NORDLAND, TROMS OG FINNMARK

Som beskrevet i kapittel 3 har det vært et større uttak av rognkjeks og rognkall over hele landet som følge av bruk av rognkjeks (kjeks og kall) til å bekjempe lakselus i oppdrettsnæringen.

Tabellen under viser fangst av rognkall og rognkjeks i årene 2015-2017.

Tabell 5: Fangst i rund vekt (kg) fordelt på rognkall og rognkjeks, salgslag og produkttilstand for årene 2015–2017

Fisk	Salgslag	Produkttilstand	År		
			2015	2016	2017
Rognkall	Norges Råfisklag	Levende	550	484	697
	Skagerakfisk S/L	Levende	296	4 204	1 442
		Rund	1 244	23	-
	Vest-Norges Fiskesalslag	Rund	37	11	1
		sløyd m/hode	9	-	-
			2 136	4 722	2 140
Rognkjeks	Norges Råfisklag	levende	1 222	2 714	2 994
		Rogn	349 293	433 631	630 777
		Rund	-	285	-
		sløyd m/hode	-	-	6 237
	Norges Sildesalgslag	Rund	-	7 867	7 597
		Rogaland Fiskesalgslag S/L	Rogn	-	-
	sløyd m/hode		10	75	29
	Skagerakfisk S/L	levende	318	2 666	1 060
		Rogn	440	402	47
		Rund	960	294	59
		sløyd m/hode	-	15	8
	Vest-Norges Fiskesalslag	levende	59	-	-
		Rund	-	19	1
				352 302	447 967
Totalsum			354 438	452 690	650 969

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister, konsesjons- og deltagerregister per 06.10.17

Havforskningsinstituttet mener at fravær av indikasjoner på genetisk strukturering langs norskekysten innebærer at man kan bruke bestandsestimat fra Norskehavet for å vurdere bestanden i den sørlig delen av Norge. Dette er basert på siste og muligens eneste studie av

genetisk av rognkjeks i Norge. Tidsserien fra Norskehavet går ikke så langt tilbake i tid som tidsserien fra Barentshavet, men den viser et høyt estimat for antall rognkjeks som har vært ganske stabilt siden 2012. Fiskepresset er for tiden under 1 %, noe som er svært lavt.

Det nye fiskeriet som pågår sør for Nordland gir ifølge Havforskningsinstituttet ingen grunn til å endre nåværende anbefaling av et uttak på maksimalt 400 tonn rå rogn. Ved bruk av omregningsfaktoren fra utilvirket rognkjeksrogn til rundvekt på 6,7 vil dette utgjøre et totalt uttak på ca. 2 700 tonn rognkjeks (rund vekt). Instituttet ser videre ingen grunn til å anbefale endringer i reguleringen i 2018 i forhold til inneværende år.

Når det gjelder rognkall er det manglende kunnskap om kjønnsfordeling, men data fra det forrige forskningsfisket viser at kaller representerer ca. 10 % av fangsten. Havforskningsinstituttet mener at man bør begrense samlet kvantum rognkall. Det bør ikke overskride ca. 178 tonn fisk. Ifølge Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister 6. oktober, se tabell 5, er det de siste tre årene tatt ut hhv. 2,1 tonn, 4,7 tonn og 2,1 tonn rognkall totalt.

Basert på dette ser Fiskeridirektoratet ikke grunn til å endre nåværende regulering av rognkjeks.

5.2 DELTAKELSESKRITERIER

Det ble i 1998 innført deltagerbegrensning for fartøy på eller over 13 meter største lengde i fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark.

Kriteriene for å delta i fisket i åpen og lukket gruppe fremgår av den årlige forskrift om deltagelse i kystfartøygruppens fiske (deltakerforskriften).

I 2017 oppfylte 2 fartøy aktivitetskravet for å delta i lukket gruppe, dvs. fartøyet måtte være på eller over 13 meter største lengde og ha deltatt i et av de tre siste årene dvs. 2014, 2015 og 2016. Disse to deltok i fisket i 2017.

Dersom gjeldende deltakervilkår videreføres i 2018 oppfyller disse to fartøyene kriteriene for å delta i lukket gruppe i 2018.

5.3 MAKSIMALKVOTE

Siden 2006 har maksimalkvoten vært angitt i kilo utilvirket rognkjeksrogn. Tabell 6 viser maksimalkvotens størrelse, antall fartøy totalt og antall fartøy som har fisket maksimalkvoten i årene 2008–2017.

Tabell 6: Størrelse på fastsatt maksimalkvote, antall fartøy totalt, antall fartøy som har fisket hele maksimalkvoten og hvor stor prosentandel dette utgjør i årene 2008- 2017

År	Maksimalkvote	Totalt antall fartøy	Ant. fartøy ferdige med maksimalkvoten	Prosent
2008	2 500 kg	368	146	39,7
2009	2 000 kg	343	74	21,6
2010	2 500 kg	296	39	13,2
2011	2 500 kg	174	17	9,8
2012	2 500 kg	133	18	13,5
2013	3 000 kg	77	24	30,4
2014	3 500 kg	10	0	0,0
2015	3 500 kg	32	0	0,0
2016	4 000 kg	28	3	10,7
2017	4 000 kg	55	5	9,1

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 04.10.17.

5 fartøy fisket hele kvoten på 4 000 kg rognkjeksrogn i 2017, til sammenligning fisket 3 fartøy over 4 000 kg rogn i 2016. Til sammen 10 av totalt 55 fartøy fisket over 3 000 kg rognkjeksrogn.

Som tidligere år anbefaler Havforskningsinstituttet for 2018 et maksimalt uttak på 400 tonn rårogn, noe som utgjør en firedobling av årets uttak. Torskekvoten for 2018 er noe mindre enn i 2017 men fremdeles høy. Siden rognkjeksen er blitt MSC-godkjent vil vi nok se en betraktelig høyere etterspørsel etter rogn i 2018, noe som mest sannsynlig vil føre til økt deltagelse. Sannsynligheten for at man i 2018 kommer opp mot 2009-nivå der det deltok i underkant av 350 fartøy og levert 425 tonn rårogn (tabell 1) vurderer Fiskeridirektoratet imidlertid ikke som særlig stor.

Fiskeridirektøren kan på bakgrunn av erfaringen med fiskeriet og utsiktene fremover ikke se noe risiko med å videreføre maksimalkvoten på 4 000 kg i 2018.

Fiskeridirektøren foreslår at maksimalkvoten fastsettes til 4 000 kg utilvirket rognkjeksrogn i 2018.

5.4 FANGSTPERIODE

I 2006 ble det innført stoppdato i fisket etter rognkjeks. Det ble da satt en felles stoppdato for alle områdene den 20. juni. På bakgrunn av variasjon i tidspunkt for gyteinnsig og fangstsesong langs kysten av Nord-Norge innførte Fiskeri- og kystdepartementet i 2007 i tillegg en særskilt stoppdato for fisket etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø, datoen ble satt til 5. juli.

Fiskeridirektøren foreslår at stoppdatoene fra 2017 blir videreført til 2018.

Fiskeridirektøren vil tilrå at fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark vest for 26°Ø stoppes 20. juni 2018

Fiskeridirektøren tilrår videre at fisket etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø stoppes 5. juli 2018.

6 DISPENSASJON FRA BESTEMMELSENE OM MASKESTØRRELSE I ROGNKJEKSGARN

Fiskeridirektoratet har mottatt henvendelse fra næringen der næringen ønsker å fiske med garn med mindre maskestørrelse enn hva forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) tillater for å kunne få rognkall til bruk ved oppdrett av rognkjeks. Per i dag finnes det ikke dispensasjonsadgang fra bestemmelsene om maskestørrelse i rognkjeksgarn i utøvelsesforskriften § 23.

Fiskeridirektoratet har, som nevnt i kapittel 3, bedt Havforskningsinstituttet om en betraktning knyttet til mulige konsekvenser av å innføre en slik dispensasjonsadgang fra maskestørrelsebestemmelsen for rognkjeks. Basert på tilbakemeldingen fra Havforskningsinstituttet oppfatter direktoratet det slik at det pr. i dag ikke foreligger særlig informasjon knyttet til denne problemstillingen. Noe av grunnen kan være at fiske etter rognkall til oppdrett er en relativt ny problemstilling.

Rognkall er mellom 23 og 43 cm, omtrent 10 cm mindre enn kjekser. Havforskningsinstituttet viser til at selv om det foreligger rapporter om at rognkjeks også gyter om høsten og at disse individene har en mindre størrelse enn de som gyter om våren, så har instituttet ingen data på dette.

Når det gjelder økt bifangst som følge av mindre maskestørrelse har Havforskningsinstituttet heller ingen data vedr. denne problemstillingen.

Fiskeridirektøren viser til at bestanden av rognkall er i god forfatning, samtidig som uttaket av rognkjeks og rognkall er relativt lavt. Det er dermed ikke faktorer knyttet til rognkjeksbestanden som tilsier at man bør være forsiktig med å øke uttaket. Imidlertid vil en reduksjon av maskestørrelsen i rognkjeksgarn kunne medføre økt bifangst. Fiskeridirektøren legger imidlertid til grunn at det som et prøveordning i 2018 kan være aktuelt å åpne for adgang til å gi dispensasjon fra maskestørrelsen for å sikre jevn tilgang til rognkall året rundt i forbindelse med oppdrett. Dersom bifangsten blir av et slikt omfang at det anses som problematisk vil adgangen til å gi dispensasjon vurdert tatt bort igjen.

Fiskeridirektøren ber derfor om innspill fra reguleringsmøtet på om det som en prøveordning skal innføres en dispensasjonsadgang i forskrift om regulering av rognkjeks i 2018 fra maskestørrelsesbestemmelsen i utøvelsesforskriften § 23.

Fiskeridirektøren ber om innspill på om det som en prøveordning skal innføres en dispensasjonsadgang i forskrift om regulering av rognkjeks i 2018 fra masketørrelsesbestemmelsen i utøvelsesforskriften § 23.

7 UNGDOMSFISKEORDNINGEN

Etter innføring av stoppdatoer 20. juni og 5. juli, ble ungdomsfiskeordningen avviklet i 2007. Etter anmodning fra Sametinget ble ungdomsfiskeordningen for rognkjeksfiske gjeninnført i 2010. Ordningen er etter dette videreført.

Tabellen 7 viser hvor mange ungdommer som har benyttet seg av ungdomsfiskeordningen for rognkjeks siden den ble gjeninnført i 2010.

Tabell 7: Antall ungdommer og total fangst (kg) i ungdomsfiskeordningen i perioden 2010-2017

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall ungdommer	3	3	0	1	0	1	0	2
Kvantum (kg)	1008	187,5	0	209	0	209	0	530

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 26.09.17.

Som tabellen viser har det vært lite interesse for å delta i denne ordningen i fisket etter rognkjeks.

Ungdomsfiskeordningen gjelder i 2017 i perioden 19. juni til og med 11. august. Til forskjell fra de andre artene som omfattes av denne ordningen, er fiskeperioden for rognkjeks satt til perioden 12. mai til og med 20. juni vest for 26°Ø, og perioden 12. mai til og med 5. juli i Finnmark øst for 26°Ø.

Innenfor ungdomsfiskeordningen kan det per fartøy og per person fiskes og landes et kvantum som tilsvarer inntil 600 kg utilvirket rognkjeksrogn. Videre må fartøyet være under 6 meter største lengde.

Dersom ungdomsfiskeordningen blir videreført i 2018 forutsettes det at den også inkluderer rognkjeks.